

Persoonlijkheden en karakters

Pieter Hoekstra

Maxime Verhagen wordt niet onze volgende premier. Nu was de kans daarop al niet erg groot, maar die beslissing was voor een groot deel aan de kiezers. Nu heeft hij zelf de keuze gemaakt. Verhagen vertelt ons dat wij hem zien als een machtspoliticus met een imago van onbetrouwbaarheid.

Iets heel anders: de stem maakt opgang! Een programma als *The Voice* schijnt de bijna absolute aandacht van de 'looks' in onze beeldmaatschappij een beetje te verplaatsen naar het stemgeluid. Wie dus niet de natuurlijke of ingekochte looks heeft maakt toch weer een kans. De Engelse zangeres Susan Boyle wordt als voorbeeld genoemd, terecht indrukwekkend. In één van die talloze herhalingen zag ik de verandering in de ogen, het gezicht en de hele houding van de juryleden toen haar stem klonk. In enkele seconden zagen zij wat ze hoorden!

'Persona' – daar komt ons woord persoonlijkheid vandaan. Als politicus of BN-er moet je dat hebben, anders kom je er niet. In het oude Rome verwijst Persona naar het masker dat de spelers in het Griekse theater droegen. Het gezichtsmasker geeft de rol weer die de acteur speelt. En nee, het is niet toevallig dat wij ditzelfde woord nog altijd gebruiken! Daarom is persoonlijkheid en karakter niet hetzelfde. Achter het masker steekt het karakter. Een werkelijke ontmoeting tussen mensen komt alleen dan tot stand als we elkaar laten zien wie er achter onze 'persoonlijkheid' leeft.

De oude Griekse filosoof Plato meent in zijn boek *Politeia* dat je niet hoge verwachtingen moet hebben van politici. In zijn opvattingen zijn deze mensen enkel bezig met hun eigen belangen en met macht. Wijsgeren zouden het land moeten regeren. Het probleem is dat de wijze niet wil meedoen aan machtspelletjes. De diepe denker mist het vermogen daartoe zelfs. In die zin heeft deze teveel karakter. En misschien zijn wijzen ook wel een beetje saai...

Het duurde niet zo lang na de actuele Griekse tragedie dat we nu in Rome een opmerkelijke wissel zagen. Italianen hou-

den erg van persoonlijkheden en van saaie lieden moeten ze niet zoveel hebben, leert de geschiedenis. Het was ook niet via het stemhokje dat de frivole Berlusconi afgewisseld werd door de wat saaie boekhouder Monti. Hij schijnt verder ook nogal integer te zijn.

In tijden dat alles op rolletjes loopt en er weinig mis kangaan is er ruimte voor persoonlijkheden op de bühne. De samenleving kan net iets te grote ego's dan wel verdragen. In tijden van groeiende crisis is dit riskant. Leaders in onze tijd moeten werkelijk boven elke verdenking staan. Zij moeten mensen uit één stuk en volledig zichzelf zijn; hun fouten erkennen en ons als burgers vertrouwen. Dat vraagt karakter!

Mark Rutte heeft geen mediatrainer. Als hij dat zegt geloof ik dat ook. Vertrouwen komt immers van twee kanten. Ik geloof ook niet dat Rutte die hulp nodig heeft. Tegelijk is het helemaal geen schande om wel mediatraining te krijgen. Zelf heb ik er veel van geleerd en help ik op mijn beurt met veel plezier mensen met het ontwikkelen van hun eigen talenten. En daarin zit de sleutel: een mediatrainer begint bij de ander; de trainer opent niet een trukendoos, maar start bij de gaven van de ander. Een goede trainer dient. Elco Brinkman leerde ooit een shuffle, maar deze hupsheid paste niet bij de opslag van zijn ogen. Hij werd door velen overigens gezien als een machtspoliticus met een onbetrouwbaar imago.

Zou mediatraining van een 'persoonlijkheid' ooit een 'karakter' kunnen maken? De vraag stellen is deze beantwoorden. Strikt gesproken heeft een persoonlijkheid absoluut mediatraining nodig; koste wat het kost moet immers het masker opgehouden worden. Maar het blijft theater. De man of vrouw met karakter heeft dat niet nodig, niet perse. Maar het is wel fijn als zij kunnen groeien in hun verantwoordelijkheden.

O, dacht u dat deze column over politiek ging? Excuus, deze gaat vooral over u en mij. Die anderen zijn maar een paar voorbeelden. Werkelijk leiderschap en karakter begint bij ons achter de voor.